

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Subsidieregeling ter versterking van de Tweede Wereldoorlog herinneringssector

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Direct belanghebbende is de WOII-sector: het geheel van organisaties die geheel of gedeeltelijk als missie hebben om het verhaal van en de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust levend te houden en over te brengen.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

WOII-sector: geheel van organisaties die geheel of gedeeltelijk als missie hebben om het verhaal van en de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust levend te houden en over te brengen.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

De WOII-sector, verenigd in het Veldberaad, is eind 2023 informeel geconsulteerd over de opzet van de subsidieregeling. In de vele overleggen die plaatshebben tussen vertegenwoordigers van VWS en de WOII-sector zijn betrokken partijen regelmatig geïnformeerd over de komst van de subsidieregeling. Het Veldberaad WOII heeft op verzoek van de staatsecretaris van Jeugd, Preventie en Sport een gezamenlijk plan geschreven voor de toekomstbestendigheid van de sector. De onderhavige subsidieregeling is één van de drie pijlers van dit plan.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

Het levend houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust is een belangrijke politieke doelstelling van de afgelopen opeenvolgende regeringen. Het borgen van de herinnering aan WOII en de Holocaust vraagt structurele/continue voorlichting/educatie en kennisverspreiding over WOII. Dit is des te urgenter vanwege het wegvallen van de ooggetuigen van de Tweede Wereldoorlog en de afnemende kennis over de Holocaust. Veldpartijen die de expertise hebben om de kennis op een goede manier te verspreiden worden steeds belangrijker.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

VWS verstrekt op dit moment onder andere instellingssubsidies aan de 5 Herinneringscentra, aan het Nationaal comité 4 en 5 mei, WO2NET en de Anne Frank Stichting. Via fondsen en bijdragen van andere overheden worden ook andere maatschappelijke initiatieven mogelijk gemaakt. Voor een landelijke infrastructuur waar iedereen in Nederland binnen 45 minuten reistijd in aanraking kan komen met het verhaal van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust op een lokale, laagdrempelige en leerzame manier, is het nodig dat veldpartijen beroep kunnen doen op subsidie voor tijdelijke vernieuwende projecten waar aandacht is voor de vele aspecten van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Er zijn veel maatschappelijke initiatieven die belangrijk kunnen bijdragen aan de kennis over WOII en de Holocaust maar hiervoor onvoldoende middelen uit de markt kunnen halen. Ook de grote oorlogsmusea organiseren regelmatig tijdelijke tentoonstellingen waarvan financiering vaak niet opgebracht kan worden door alleen de bezoekers.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Het Veldberaad WOII heeft op verzoek van de staatsecretaris van Jeugd, Preventie en Sport in januari 2025 een gezamenlijk plan geschreven voor de toekomstbestendigheid van de sector. De onderhavige subsidieregeling is één van de drie pijlers van dit plan.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Er zijn veel maatschappelijke initiatieven die belangrijk kunnen bijdragen aan de kennis over WOII en de Holocaust maar hiervoor onvoldoende middelen uit de markt kunnen halen. Ook de grote oorlogsmusea organiseren regelmatig tijdelijke tentoonstellingen waarvan financiering vaak niet opgebracht kan worden door alleen de bezoekers. Deze overheidsinterventie draagt bij aan het realiseren van de doelstelling dat iedereen in Nederland binnen 45 minuten reistijd in aanraking kan komen met het verhaal van de Tweede Wereldoorlog.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

De subsidieregeling heeft tot doel het realiseren van activiteiten die bijdragen aan de bewustwording van inwoners van het Koninkrijk der Nederlanden over de Holocaust en/of over gebeurtenissen die in de aanloop naar, tijdens, of in de nasleep van de Tweede Wereldoorlog hebben plaatsgevonden en weinig maatschappelijke aandacht hebben.

b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Van aanvragers wordt verwacht dat de drie gedragscodes van de culturele en creatieve sector worden onderschreven (artikel 5, lid 3): de Code Diversiteit en Inclusie, de Fair Practice Code en de Governance Code Cultuur. Het doel van de Code Diversiteit en Inclusie is een culturele sector die een brede diversiteit kent met een inclusief karakter. In de Fair Practice Code is duurzaamheid als kernwaarde verankerd.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

De ambitie van de staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport is dat alle inwoners van Nederland binnen 45 minuten reistijd in aanraking kunnen komen met het verhaal van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust op een lokale, laagdrempelige en leerzame manier. De vele veldpartijen die de WOII-sector vormen, dragen belangrijk bij aan de bewustwording van Nederlanders over de Holocaust en de Tweede Wereldoorlog. Om de bovengenoemde beleidsambitie van de staatssecretaris te realiseren is het subsidie-instrument het meest kansrijke aangrijpingspunt. In deze vorm zijn de professionals in het veld verantwoordelijk voor de wijze waarop de kennis wordt overgedragen terwijl zij hier de financiële ruimte voor krijgen. De subsidieregeling komt daarnaast tegemoet aan de wens van de WOII-sector voor financiële ruimte om het publiek aan te kunnen blijven spreken. De veldpartijen die verenigd zijn in het Veldberaad WOII hebben vaak aangedrongen op een 'projectenbudget'.

- b) de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

De bovengenoemde ambitie van de staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport wordt naast de subsidieregeling ook nagestreefd door de structurele financiering van een aantal instellingen zoals het Nationaal Comité 4 en 5 mei, NIOD, instituut voor oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies, de Nationale Herinneringscentra, de Anne Frank Stichting en W02NET. Ook organisaties die niet binnen de landelijke infrastructuur vallen, maar die wel een belangrijke regionale of lokale rol vervullen in het overbrengen van het verhaal van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust, kunnen in aanmerking komen voor subsidie op grond van deze Regeling. Door een combinatie van instellingssubsidies en een projectenbudget komt een stevige landelijke infrastructuur tot stand om het verhaal van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust op kwalitatief goede wijze over te brengen aan een breed publiek.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Het financieel instrument is een belangrijk instrument van de staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport om zijn beleid op het terrein van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog te realiseren. Veldpartijen zijn vanwege hun kennis en ervaring zelf het beste in staat om aan de activiteiten vorm te geven. De WOII-sector zou zonder de financiële middelen van de subsidieregeling minder optimaal in staat zijn om het verhaal van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust over te brengen. Het faciliteren van de veldpartijen is een samenspel van VWS, private fondsen en andere overheden. Het beleidsterrein kent een grote variëteit aan beleidsinstrumenten, naast financieel ook bijvoorbeeld communicatie, overleg en het tonen van respect bij herdenkingsbijeenkomsten. VWS heeft voor het beleidsterrein een regiefunctie vanuit de coördinerende verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

De onderhavige subsidieregeling is niet het enige beleidsinstrument dat wordt toegepast om de ambitie van de staatssecretaris te realiseren. Zie hierboven.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen omvangrijke gevolgen heeft voor de regeldruk. Verder zijn er geen verplichte toetsen van toepassing.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Er zijn vele maatschappelijke organisaties die zich op allerlei manieren en vanuit allerlei perspectieven bezighouden met het (overbrengen van) 'het verhaal' van de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust.

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Een subsidieregeling op basis waarvan tijdelijk projecten kunnen worden gefinancierd die bijdragen aan de bewustwording van inwoners van het Koninkrijk der Nederlanden over de Holocaust en/of over de Tweede Wereldoorlog.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Het subsidieinstrument is het doeltreffendste instrument omdat daarmee de vormgeving van de activiteit bij de veldorganisaties ligt en omdat wordt bijgedragen aan het realiseren van de beleidsambitie van de staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport. Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen omvangrijke gevolgen heeft voor de regeldruk. De Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS wordt gevolgd, waarin voldoende verantwoordingsvereisten zijn opgenomen.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Er is een uitgebreide risicoanalyse gemaakt. De risico's zijn afdoende gemitigeerd en daardoor aanvaardbaar geacht.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Na afloop van de Regeling zal een evaluatie worden uitgevoerd. Nader zal worden bekeken of de inhoudelijke weging van de aanvragen een goede methode was om aanvragen te beoordelen. Daarnaast zal worden geëvalueerd of de keuze van onderbelichte onderwerpen heeft geleid tot een meer divers aanbod van de WOII-sector. Aan de WOII-sector zal worden gevraagd of de regeling inderdaad de extra ruimte voor nieuwe projecten heeft gegeven. Ook kan worden bepaald of voor een eventueel vervolg van de regeling kwantitatieve doelstellingen kunnen worden gesteld.